Us imagineu una #BibliotecaEscolar...

com a agent de #RevolucióEducativa?

Recull d'idees i pràctiques inspiradores (1/5)

MARTA ROIG | ANNA JUAN

biblio(r)evolució

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

CRIDES EDUCACIÓ DEMÀ

Us imagineu una #BibliotecaEscolar que…

doni suport a l’acció pedagògica que els docents duen a terme a les aules?

ENRIQUINT I ESTIMULANT ELS PROCESSOS DE TREBALL IMPULSATS PER LES AULES I ELS DEPARTAMENTS

Imatge d'un dels ambient de l'Escola Congrés Indians.

Facilitant la tria d'un conjunt de materials, recursos i lectures que converteixin cada aula en un centre de documentació i recerca especialitzat en una temàtica, en funció del projecte que hi hagi en curs.

Programant visites que facilitin als grups aprofundir en aquelles qüestions que els interessen i els connectin amb institucions de referència en la matèria.

Ideant activitats que acompanyin, complementin o ajudin a obrir noves mirades de l'alumnat, en relació a aquests processos de recerca i aprenentatge que estan duent a terme.

Convidant a experts o especialistes per tal que l'alumnat pugui entrevistar-los, escoltar una conferència seva, comptar amb un mentor/a…

DESENVOLUPANT SERVEIS ESPECÍFICS PER AL PERSONAL DOCENT

A tall d'exemple:

Creant un fons específic per als docents: "Racó docent".

Impulsant un club de lectura pedagògic, per tal de crear espais de reflexió pedagògica a partir de llibres i articles del fons sobre educació de l'escola.

Oferir un servei de difusió selectiva de la informació per tal de mantenir informat a cadascun dels membres de l'equip d'aquells continguts nous que acaben de sortir vinculats a les seves àrees d'interès.

Creant un sistema per organitzar tots els recursos que cadascun d'ells selecciona per l'exercici de la seva tasca docent, de manera que sigui fàcil que la resta de la comunitat hi pugui accedir.

De la mateixa manera que la BE pensa i imagina quin fons i quins serveis poden donar suport a l'aprenentatge de l'alumnat, és interessant que es pregunti **quin fons i quins serveis poden ser d'interès per als docents**.

Font de la imatge: Biblioteques de Barcelona.
http://ajuntament.barcelona.cat/biblioteques/infants/ca/canal/raco-del-mestre

Us imagineu una #BibliotecaEscolar que…

acompanyi l’aprenentatge dels alumnes de forma personalitzada?

Us imagineu una #BibliotecaEscolar que…

acompanyi els aprenentatges dels alumnes de forma personalitzada?

Font de la imatge: Marta Roig.

A PARTIR DELS SERVEIS DE PRÉSTEC I CONSULTA LLIURE

Els serveis de préstec i consulta lliure presents a molts centres fan possible als alumnes saber més d'allò que els interessa amb independència dels projectes que estan portant a terme a l'aula i d'allò que el currículum o el centre els proposarà aquell curs.

És per aquest motiu que és important que l'alumnat disposi de moments en els què pugui accedir a la biblioteca per triar i consultar amb llibertat allò que considerin.

PREPARANT MALETES I LOTS TEMÀTICS DE LLIBRES I ALTRES RECURSOS

Per a l'alumnat interessat en un tema concret o les seves famílies.

Aquests lots temàtics podrien ser un bon recurs per ajudar a acompanyar els diversos aprenentatges de l'alumnat en base a temàtiques concretes (matemàtiques, geografia, història, etc.), a necessitats educatives específiques (el coneixement de l'idioma si acaben d'arribar,...) o a processos que s'estan vivint a nivell familiar (l'arribada d'un germà, la separació dels pares, la mort d'un membre de la família,...).

Imatges d'una dinàmica de la 2a Jornada de Laboratoris de Lectura de la Biblioteca Roca Umbert.

Us imagineu una #BibliotecaEscolar que…

estimuli la construcció de coneixement a partir de propostes de descoberta, creació i recerca?

PROPOSANT MATERIALS I SESSIONS O TUTORIES DE SUPORT A LA RECERCA

En molts centres l'alumnat desenvolupa de forma contínua petits **projectes de recerca**. En alguns casos són projectes compartits per tota l'aula i en d'altres projectes d'investigació personals o de petits grups. **A partir de quin material, serveis o propostes pot la biblioteca acompanyar l'alumnat en la cerca i l'ús de la informació que necessitaran?**

A tall d'exemple:

- A l'**escola Joan Pelegrí** de Barcelona la biblioteca escolar esdevé l'espai d'inici dels projectes de recerca. http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0067/9a50a02f-f653-4381-b81c-d5f30afbf470/treball_recerca_batxi_joan_pelegri_barcelona.pdf
- Al **Col·legi Sant Andreu** de Badalona, la biblioteca porta a terme un curs pels alumnes de 1r de Batxillerat que han d'afrontar el seu TR on es treballen els aspectes claus a tenir en compte per encetar una investigació.

  http://biblioinformatiu.standreu.org/p/bibliotic-creative-lab_13.html
- La Carme, la bibliotecària de l'**Institut Vila de Gràcia**, està dissenyant un projecte global sobre les fonts d'informació, com accedir a elles i com guiar-se per cercar, trobar i ordenar les dades obtingudes destinat a estudiants de 1r a 4t d'ESO.

CREANT VINCLES AMB INSTITUCIONS ARTÍSTIQUES O CIENTÍFIQUES PER EXPANDIR CONEIXEMENTS

MONÒLEGS HUMORÍSTICS SOBRE CIÈNCIA

INS Consell de Cent (Poble-Sec) i INS Europa (Bellvitge)

En aquests instituts van elaborar monòlegs còmico-reflexius a partir d'hipòtesis científiques amb els científics de *Big Van Theory*.

http://bigvanscience.com/actividades.html

http://agora.xtec.cat/iesconselldecent/general/bigvan-monolegs/

VISITES A CENTRES DE DOCUMENTACIÓ

La biblioteca del MACBA fa temps que ofereix visites escolars sobre temes de documentació i recerca!

https://agora.xtec.cat/iesconselldecent/general/la-biblioteca-del-macba-un-indret-amb-moltes-recomanacions/

La biblioteca escolar pot ser un servei magnífic des del qual articular projectes que connectin la vida del centre amb les propostes d'entitats i institucions de la comunitat!

Imatge de la sessió final del projecte *Big Van Theory*.

GAMIFICANT ASSIGNATURES

GAMIFICACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE TEATRE

Institut Menéndez Pelayo (Barcelona)

En aquest institut la Biblioteca i el professorat de l'assignatura de teatre, han gamificat aquesta preparant un recorregut on la història, el teatre, l'obra de Shakespeare, la lectoescriptura, la competència informacional i la documentació històrica, es relacionin per fomentar el plaer per la lectura

https://bibliotecarioenlaescuela.blogspot.com.es/2017/05/gamificando-la-competencia.html

Foto del bibliotecari de l'Institut amb materials del projecte.

DOTANT LA BIBLIOTECA ESCOLAR DE PROPOSTES QUE FOMENTIN L'EXPERIMENTACIÓ I LA CREACIÓ, MÉS ENLLÀ DE L'ACCÉS AL FONS

CONVERTINT LA BE EN LA REDACCIÓ D'UN DIARI

IES JUAN ANTONIO FERNÁNDEZ PÉREZ (MELILLA)

Des de la Biblioteca d'aquest Institut fa uns anys van impulsar la creació d'un equip de redacció d'una revista del centre. L'equip estava coordinat per una persona de l'equip de la biblioteca i es reunia de forma periòdica per treballar en els continguts, el disseny, la producció i la distribució. En la mateixa línia hi ha d'altres centres que tenen projectes de revista.

https://issuu.com/anruma/docs/gaceta_n__2

FENT NÉIXER PROJECTES DE RECERCA A PARTIR D'OBRES LITERÀRIES

CEIP MEDITERÁNEO (MELILLA)

Aquest projecte parteix de la biblioteca escolar i a través de «Els viatges de Gulliver» relaciona literatura i ciència.

http://ntic.educacion.es/cee/revista/pdfs/n5art_natividad_diaz.pdf

IMPULSANT LA CREACIÓ D'UN FONS QUE RECULLI I DIFONGUI LA SAVIESA DE LA COMUNITAT EDUCATIVA

Com pot la biblioteca escolar capturar i socialitzar els coneixements presents en la comunitat educativa? Us imagineu una biblioteca escolar llençant una crida per conèixer aquelles temàtiques en les quals els alumnes, els docents o les famílies són "experts"? I que a partir d'aquesta informació la biblioteca pugui desenvolupar amb ells petits vídeotutorials, enregistrar entrevistes o conferències curtes, que ajudin a la resta a aprendre a partir d'allò que saben els altres?

Us imagineu una #BibliotecaEscolar que…

estimuli construcció de coneixement a partir de propostes de descoberta, creació i recerca?

CONVERTINT LA BIBLIOTECA EN UN ESPAI DE DESCOBERTA

Buscant noves formes d'exposició del fons, més properes a la instal·lació artística, que convidin a la descoberta filtrada del fons.

Imatge d'una exposició realitzada per La Casa del Lector, de la FGSR a Madrid.

Fórmules de presentació de llibres utilitzades en el context dels Laboratoris de lectura de la biblioteca Roca Umbert o de la bibliotecària Marta Roig.

Imatges de l'àrea infantil de la biblioteca pública de Queen's.

Discover!

QUEEN'S LIBRARY

L'entrada a l'àrea infantil d'aquesta biblioteca pública americana és tota una declaració d'intencions. El que els usuaris hi trobaran a dins, és molt més que un espai per accedir i consultar el fons, és un espai propositiu amb taules i racons plens de propostes concretes per jugar i investigar.

https://www.youtube.com/watch?v=K1UbRUB0dbU

Us imagineu una #BibliotecaEscolar que…

estimuli construcció de coneixement a partir de propostes de descoberta, creació i recerca?

4 PETITES CANTONADES

BIBLIOTECA SANT ILDEFONS (CORNELLÀ DE LLOBREGAT)

Aquesta biblioteca ofereix als seus usuaris habituals propostes senzilles a partir de llibres del seu fons, que conviden a descobrir i jugar amb aquests llibres en qualsevol de les estones que passen a la biblioteca.

"Conta'm una imatge" instal·lació del projecte 4 petites cantonades de la Biblioteca Sant Ildefons de Cornellà de Llobregat.

Us imagineu una #BibliotecaEscolar que…

promogui la transversalitat dels projectes, metodologies innovadores i el treball col·laboratiu entre docents?

CREANT ESPAIS DE TREBALL I COORDINACIÓ ESTABLES I PERMANENTS AMB TOTS ELS CICLES O DEPARTAMENTS

La coordinació i dinamització d'espais d'aquesta naturalesa, a banda de les reunions de la comissió de Biblioteca de la que poden formar part famílies i fins i tot alumnes del centre, pot facilitar a la persona responsable o a l'equip del servei, sobretot en centres d'unes certes dimensions, el treball concret d'accions i projectes de coordinació pedagògica.

Vegem-ne alguns exemples:

Per conèixer els temes i les lectures que s'estan treballant en cada etapa i en cada moment del curs.

Per **idear accions conjuntes i implementar serveis de suport**.

Per desenvolupar un pla global de centre d'acompanyament de la recerca. Aquest Pla tindria com a objectiu establir de quina manera es plantejarà la cerca i l'ús de les fonts d'informació en cada etapa educativa, de manera que l'alumnat pugui progressar en l'ús autònom, crític i responsable de la informació.

FENT-LA ESDEVENIR UNA INCUBADORA DE NOUS PROJECTES I METODOLOGIES DE TREBALL QUE INTERRELACIONIN ÀREES, DISCIPLINES O NIVELLS EDUCATIUS

La seva condició d'espai neutral, comú i compartit, facilita un entorn ideal per a testejar projectes interdisciplinaris i multinivell.

CiCiLab

Laboratorio de Ciencia Ciudadana.

AVLab

Laboratorio de experimentación audio / vídeo

CLUBS D'INVESTIGACIÓ

MediaLab Prado

Us imagineu la biblioteca com a espai on alumnes de diversos nivells del centre amb interessos comuns en un tema, llegeixin investiguin i desenvolupin projectes al seu voltant? La biblioteca podria liderar la configuració de clubs en relació a temes diversos, preparar-los materials, ajudar-los a organitzar-se i fixar-se metes, acompanyar-los en la discussió de textos sobre la seva matèria… Per exemple: El club Tutankamon, pels apassionats per la cultura egípcia, El Club de Darwin, per aquells amb ànima de naturalistes, El Club dels nombres, El Club d'Hiparquia, pels amants del debat filosòfic… Aquest tipus de grups són un èxit en alguns laboratoris ciutadans com el MediaLab Prado. La conferència que feia fa uns anys en una trobada de biblioteques escolars el seu director Marcos García pot inspirar-vos a l'hora de desenvolupar accions en aquesta línia: https://youtu.be/37El8pluU7A.

TALLERS OBERTS PER A DIES INTERNACIONALS

Agafant com a motiu els dies internacionals que omplen el calendari, la biblioteca escolar pot generar i proposar tallers oberts a infants de diferents nivells al voltant de les temàtiques d'aquestes efemèrides que l'alumnat pugui escollir com una opció més en franges de circulació lliure, espais-tallers..., o impulsar activitats de centre que integrin les diferents àrees en una acció col·lectiva.

Us imagineu una #BibliotecaEscolar que…

projecti socialment els aprenentatges i els connecti amb l'entorn immediat del centre?

CREANT LLAÇOS AMB INSTITUCIONS CULTURALS, ARTÍSTIQUES I CIENTÍFIQUES DEL SEU ENTORN

A l'IES Quatre Cantons de Poblenou els estudiants porten a terme el **Treball Global de Proposta Externa** en relació amb institucions de la ciutat de naturalesa diversa. El curs passat, per exemple, van haver de crear una obra de teatre per a la sala Beckett. A l'enllaç següent podeu llegir la crònica d'un d'aquests projectes de treball http://www.grao.cat/ca/producte/tgpe-trabajo-globalizado-de-propuesta-externa-en-el-instituto-quatre-cantons-de-barcelona

La biblioteca de l'escola Can Clos va proposar-li a la sala infantil de la Biblioteca Francesc Candel el **Concurs "El millor lector"**, amb un gran èxit de participació. La biblioteca escolar es converteix en l'espai d'entrega de premis i lloc de projecció i socialització d'aprenentatges.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/projectes/biblioteca/experiencies/ceb/CEB_millor_lector_escola_can_clos_MU.pdf

A L'Hospitalet fa dos cursos que el **projecte Tàndem** posa en relació les escoles públiques i els equipaments i institucions culturals de la ciutat per treballar plegats en el camp de les arts, la cultura i les ciències.

https://www.facebook.com/bibteclasala/posts/1668174319878730:0

FEM TÀNDEM L'H
ESCOLA + CULTURA

Us imagineu una #BibliotecaEscolar que…

projecti socialment els aprenentatges i els connecti amb l'entorn immediat del centre?

Fórmula expositiva utilitzada en el Salon Du Livre et la Presse Jeunesse 2017 (París-Montreuil). Un recurs senzill que també ens podria servir per exposar projectes fets per l'alumnat, un cop enquadernats o recollits en un dossier, les imatges d'una possible artoteca...

CONVERTINT-LA EN ESPAI DE SOCIALITZACIÓ DELS CONEIXEMENTS

- Exposant els productes finals dels diferents projectes portats a terme al centre.
- Organitzant conferències per exposar els diferents processos de recerca en què han estat immersos al llarg del curs.
- Organitzant taules rodones per intercanviar punts de vista amb estudiants d'altres centres sobre temes comuns.
- Convidant les diverses institucions del barri a escoltar o observar els resultats de determinats projectes.

US INSPIRA?

Compartiu a les xarxes socials aquestes i altres propostes inspiradores amb l'etiqueta #Bibliorevolució!

Expliqueu-nos quina ha estat la proposta que us ha semblat més interessant, proposeu-nos noves pràctiques fins ara desconegudes i no deixeu d'imaginar nous usos de la biblioteca escolar, perquè qualsevol petit i gran detall pot facilitar la biblio(r)evolució a d'altres centres educatius.

Sigueu font d'inspiració!

© Fundació Jaume Bofill, 2018 Autoria: Marta Roig i Anna Juan

biblio(r)evolució

CRIDES EDUCACIÓ DEMÀ

SI VOLS SABER-NE MÉS, ENTRA AL WEB

WWW.EDUCACIODEMA.CAT

info@educaciodema.cat

#bibliorevolucio

facebook.com/FundacioJaumeBofill
@FundacioBofill